

A Fővárosi Ítéltábla a Horváth Péter Pál Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Csontos és Töröcsik Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen vállalkozási díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. április 24. napján kelt 12.G.42.209/2012/27. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget, valamint külön felhívásra az államnak 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

1.

A felperes keresetében kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest elsődlegesen vállalkozói díj, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás címén 56.007.570 forint és annak 2007. október 31-től a kifizetés napjáig járó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 301/A. §-ában meghatározott mértékű késedelmi kamata megfizetésére. A másodlagos kereseti kérelme jogalapjaként a Ptk. 361. § (1) és (2) bekezdését jelölte meg azzal, hogy az elsődleges keresetében követelt vállalkozói díj összegével a **B....** Zrt. fővállalkozónak történt nemteljesítés folytán a munkák tényleges elvégzése által az alperes a rovására jogalap nélkül gazdagodott. Keresete összecszerúságát akként határozta meg, hogy az alperesnek a fővállalkozóval kötött

vállalkozási szerződésében nem, vagy csak előírányzati összegként szereplő további feladatok pótmunkadíja 14.667.375 forint + áfa, az alperesi építtető helyett elvégzett munka értéke 17.880.220 forint + áfa, a kivitelezés körében felmerülő pótmunka értéke 10.250.488 forint + áfa, valamint a felperes és a **B....** Zrt. fővállalkozó közötti vállalkozási szerződés alapján végzett építésvezetői (koordinációs) általános költség 2.439.904 forint.

2.

Az alperes kérte a felperes keresetének elutasítását, annak jogalapját és összegszerűségét is vitatta.

3.

Az elsőfokú bíróság a 2010. március 30. napján kelt 12.G.41.768/2007/43. számú ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 625.000 forint perköltséget. A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a 2012. november 6. napján kelt 14.Gf.40.639/2011/8. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének a vállalkozási díj megfizetésére irányuló elsődleges keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyta, míg a jogalap nélküli gazdagodás jogcímén előterjesztett másodlagos kereseti kérelmet elutasító rendelkezését – a perköltségre is kiterjedően – hatályon kívül helyezte és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Megállapította továbbá, hogy a felperesnek a másodfokú eljárásban 250.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjból és 900.000 forint fellebbezési eljárási illetékből álló, az alperesnek 250.000 forint + áfa összegű perköltsége merült fel.

4.

Az elsőfokú bíróság a jelen eljárás tárgyát képező ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 1.587.500 forint perköltséget.

4.1.

Ítéletének indokolásában tényként állapította meg, hogy az alperes mint megrendelő 2006. február 1-jén építési szerződést kötött a perben nem álló **B....** Zrt.-vel mint vállalkozóval a **2.... T....., H.... u. 15.** szám alatti **O... és S....** Központ befejezésének kivitelezésére a szerződés mellékletét képező dokumentumban részletezett műszaki tartalom szerint. A szerződés 2.3. pontja utal az esetlegesen jelentkező pótmunkák elszámolására és meghatározza az elszámolásuk módját. A szerződő felek átalányárként bruttó 96.720.000 forint vállalkozási díjban állapodtak meg. Ugyanezen a napon

vállalkozási szerződés jött létre a **B....** Zrt. és a felperes mint a **B....** Zrt. alvállalkozója között a fenti szerződéssel megegyező feladatok elvégzésére. E szerződés értelmében a felperes vállalkozási díja 115.038.374 forint átalányár.

Az építési helyszínen ténylegesen munkát végző felperes az eredeti szerződés szerinti munkákat, valamint a kivitelezés közben felmerülő pótmunkákat is elvégezte. E munkákat az alperes a **B....** Zrt.-től rendelte meg. A felperes 2006. augusztus 11-ét követően nem végzett vállalkozási tevékenységet, csupán olyan hibajavításokat teljesített, amire nézve külön elszámolás vonatkozik, ami a jelen pernek nem tárgya. A peres felek 2006. szeptember 25-én jegyzőkönyvbe foglaltan közösen egyeztették a perbeli kivitelezés során felmerült pótmunkákat. A jegyzőkönyv értelmében az elvégzett pótmunkák értékét az alperes 15.600.000 forint + áfa összegben igazolta le, azonban azzal szemben 8.600.000 késedelmi kötbért beszámított és rögzítette, hogy a **B....** Zrt. csak 7.000.000 forint + áfa összegre jogosult. A jegyzőkönyv aláírását egyeztetés előzte meg, azt a **B....** Zrt. részéről is elfogadták.

A **B....** Zrt. 2007. február 15-től felszámolás alatt áll. A felszámolási eljárásban a felperes 100.000.000 forintos nagyságrendű hitelezői igényt jelentett be azzal, hogy ezen összegben a perben érvényesített jogalap nélküli gazdagodás összege nincs benne, csupán a felperes és **B....** Zrt. közötti szerződés értelmében a koordinálási feladatokért járó vállalkozói díj.

Az alperes a **B....** Zrt. felé a közöttük létrejött szerződésmódosítás értelmében visszatartott 27.480.000 forintos összeget nem fizette meg, és a **B....** Zrt. felszámolása során ezen összeg behajthatatlanként került kivezetésre a követelések közül. A 2006. július 1-jén kelt engedményezési szerződés értelmében a **B....** Zrt. az alperessel kötött vállalkozási szerződésből fennálló 30.000.000 forint összegű követelését a **K... Investment Kft.**-re engedményezte, amely követelést 2007. december 31-én a **K... Investment Kft.** a **B... International L.L.C.**-re engedményezte. A **B... International L.L.C.** részére az engedményezett követelés 2012. május 24-ig kiegyenlítésre került.

4.2.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában a Ptk. 361. § (1) bekezdésének felhívását követően megállapította, hogy a felperes keresetében részben olyan követelést érvényesít, amely – a jogerős részítélet értelmében – az alperes és a **B....** Zrt. közötti szerződéses vállalás részét képező pótmunkák vállalkozói díja, részben viszont olyan követelést, amelyre vonatkozóan – állítása

értelmében – az alperes és a **B.... Zrt.** között szerződéses jogviszony nem állt fenn, és amely munkarészeket közvetlenül a megrendelő helyett ő teljesített. Ez utóbbi felperesi állítás helytállósága esetén ezen munkarész értékével az alperes a felperes rovására jogalap nélkül gazdagodott, függetlenül a **B.... Zrt.**-nek történt vállalkozói díj kiegyenlítésétől, illetőleg ki nem egyenlítésétől.

A **B.... Zrt.** és az alperes közötti vállalkozási szerződés 2. számú melléklete, valamint a 2006. szeptember 25-i jegyzőkönyvhöz tartozó műszaki tartalom alapján megállapította, hogy a felperes által 17.880.220 forint + áfa összegben az építető helyett elvégzett munkaként állított munkarészek közül a műemléki lépcsőkorlát, a kőburkolat, az orvosi gáz és orvostechnológia körében a kivitelezés a **B.... Zrt.** eredeti vállalásának részét képezte, míg a gipszkartonozás, az álmennyezet készítése, a felületképzés és a villanszerelés olyan munkarészek voltak, amelyeket a **B.... Zrt.** a pótmunka keretében volt köteles elvégezni, és amelyekre a 2006. szeptember 25-i elszámolás vonatkozik. A felperesi kereset tartalmát tekintve ugyancsak a megrendelő helyett elvégzett munkaként állította az ideiglenes melléklétesítmények kivitelezését a felmerülő pótmunkák körében, amely munkarész azonban szintén része a 2006. szeptember 25-i egyeztetés keretében megállapított műszaki tartalomnak. Mindezekre tekintettel a felperes ezen hivatkozása alaptalan és ezen összeget is csak akkor érvényesítheti, ha az alperesi oldalon a **B.... Zrt.** ki nem fizetésével jogalap nélküli gazdagodás áll fenn a rovására.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes jogalap nélkül gazdagodott a **B.... Zrt.** részére járó vállalkozói díj ki nem fizetésével tekintettel arra, hogy **K. Z. A.** tanú, valamint a **B.... Zrt.** felszámolója ... Zrt.) által adott írásbeli tájékoztatás értelmében a **B.... Zrt.** felé a 27.480.000 forintos, a 2. számú szerződésmódosítás értelmében visszatartott vállalkozói díj, illetőleg ezzel esetleges átfedésben a 2006. szeptember 25-i jegyzőkönyvben megállapított 15.600.000 forintos nettó összegű pótmunkák tekintetében kifizetés nem történt. A felszámoló ezen összeget mint behajthatatlant a követeléseinek sorából kivezette, amelyből következően a **B.... Zrt.** felé ezen összeg nem fog megtérülni a későbbiekben sem.

A **B... International LLC.** által csatolt nyilatkozatból megállapította, hogy az alperes az engedményezésre került követelést az engedményes felé teljesítette, azonban nem találta igazoltnak azt az alperesi állítást, hogy az engedményezés a keresettel érintett vállalkozói díj engedményezését tartalmazza, mivel az engedményezési szerződés 30.000.000 forintos díj engedményezéséről szól,

amely az alperes **B....** Zrt.-vel szemben fennálló tartozásánakösszegezésével nem azonosítható és nem tűnik ki az sem, hogy milyen munkarész ellenértékét engedményezték.

A 2006. szeptember 25-i jegyzőkönyv tartalma alapján az ekkor már teljes körűen elvégzett munkákra eső és a **B....** Zrt. részére ki nem fizetett vállalkozói díj összege legfeljebb az ezen megállapodásban foglalt 15.600.000 forintos nettó összeg lehetett, mivel a jegyzőkönyv egyeztetés után került aláírásra a felperes által, aki elfogadta a felmérés eredményeként a **B....** Zrt. részére járó pótmunka összegét és nem tette vitássá a késedelmi kötbér beszámíthatóságára vonatkozó alperesi állítást. Mindebből következően az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes a **B....** Zrt. felé még meg nem fizetett és az engedményezés útján sem teljesített vállalkozói díj kapcsán csupán a jegyzőkönyv szerinti 7.000.000 forint + áfa összeggel gazdagodhatott jogalap nélkül, az ezt meghaladó keresetösszegezésében megalapozatlan.

A 7.000.000 forint + áfa összeg ki nem fizetésével azonban az alperes nem a felperes rovására gazdagodott, mivel ez csak abban az esetben következhetett be, ha a felperes a **B....** Zrt.-től mint megrendelőjétől a saját munkavégzésének vállalkozói díját nem kaphatja meg, annak felszámolási eljárásban történő megtérülésére nincs esély. A felperes a fővállalkozóval szembeni felszámolási eljárásban hitelezői igényét úgy jelentette be, hogy az a perben érvényesített követelése közül csupán az 5 %-os koordinációs költséget tartalmazza, ekként a felszámolás során be nem jelentett egyéb követeléseinek megtérülése kizárt. A felperes tehát e körben saját felróható magatartásra hivatkozik, nevezetesen a hitelezői igényként való bejelentés elmulasztására, amelyre a Ptk. 4. § (4) bekezdése értelmében nem hivatkozhat, ezen magatartása folytán jogot nem érvényesíthet. A felszámolási eljárásban hitelezői igényként bejelentett koordinációs díj vonatkozásában a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a követelésrész a **B....** Zrt.-től nem fog térülni, azonban erre vonatkozóan bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, így nem igazolta ezt a körülményt.

5.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatásával a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát, míg másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat meghozatalára történő utasítását a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdései alapján. Harmadlagosan a fellebbezés a perköltség összegének 625.000 forintra való leszállítására irányult.

5.1.

Vitatta az engedményezéssel kapcsolatos egyes megállapításokat, ugyanakkor egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy az engedményezésnek nincs köze a peresített követeléshez, és rögzítette, hogy vagy ezen tény, vagy az alperes teljesítésének hiánya volt az első feltétel a jogerős részítélet értelmében a kereset sikerességéhez. A **B....** Zrt. felszámolójának nyilatkozata alapján egyértelmű, hogy a **B....** Zrt.-nek nincs követelése az alperessel szemben és a részítélet megállapítása szerint ez volt a második és utolsó feltétel, amely a kereset sikerességét kellett, hogy eredményezze. Ehhez képest az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a **B....** Zrt.-vel kellett elszámolnia és a csatolt okiratoktól, a peres felek és a tanúk nyilatkozataitól gyakorlatilag teljesen függetlenül a teljes kereseti követelést beemelte a **B....** Zrt.-vel kötött alapszerződés hatálya alá, majd megállapította, hogy nem érvényesít igényt a felszámolási eljárásban a **B....** Zrt.-vel szemben, csak egy meg nem határozható koordinációs díj tekintetében, így saját felróható magatartása miatt zárta el magát azon igényének érvényesítésétől, amely munkát ténylegesen elvégzett és alperesi vitatás hiányában mégösszecszerűségében is megalapozott. Ezen okfejtés részben a Pp. 3. §-ának, részben a peres iratoknak, de az elsőfokú bíróság ítéletének is ellentmond, így okszerűtlen, tényállás- és iratellenes. Nem volt vitás a korábbi másodfokú eljárásban sem, hogy ki, kinek a javára, illetve rovására gazdagodott, az alperes elismerte a munkavégzését, így a gazdagodás is az alperesi oldalon van és azt ő teremtette meg. Kifejtette azt is, hogy nincs relevanciája a **B....** Zrt. felszámolási eljárása eredményének, mivel kizárólag olyan gazdagodások megtérítését kéri, amihez a **B....** Zrt.-nek semmi köze. Rámutatott ugyanakkor, hogy az alapeljárás 27. sorszámú végzésére 98.566.103 forint hitelezői igényről nyilatkozott, ezért megállapítható pontosan, hogy mekkora hitelezői igényt érvényesített a **B....** Zrt.-vel szembeni felszámolási eljárásban, és nem kapott felhívást az elsőfokú bíróságtól, hogy igazolja a **B....** Zrt. felszámolási eljárásának állását. Azért sem alapos az elsőfokú bíróság döntése, mert egy objektíven megismerhető adat hiánya miatt utasította el a keresetet, ugyanakkor az adat megismerése érdekében semmilyen lépést nem tett. Amennyiben a kereset elbíráltósága szempontjából relevánsnak tekintette a felszámolási eljárás eredményét, akkor fel kellett volna hívnia arra, hogy igazolja a bejelentett követelésének terhére történt esetleges felszámolói teljesítést és ha az a felszámolási eljárás adatai alapján még nem megállapítható, akkor fel kellett volna függeszteni a per tárgyalását.

5.2.

A perköltség tekintetében rámutatott, hogy az alapeljárásban megállapított költség bruttó 625.000 forint volt, míg az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a perköltséget a felére mérsékelte. Ehhez képest a mérsékelt összeg az alapeljárás költségének több mint kétszerese, azonban az eltérés okát nem indokolta meg az elsőfokú bíróság, amelyre tekintettel kérte a perköltséget is mérsékelni az alapeljárásban megállapítottak szerint.

6.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a jogerős részítélet megállapításaiból kell kiindulni, vagyis abból, hogy a felperes egyes munkarészek alapján már nem érvényesíthet igényt alappal, kizárólag 7 millió forint + áfa összeg erejéig lehetett vizsgálni a jogalap nélküli gazdagodást. Annyiban egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletével, hogy a felperes ezt nem tudta bizonyítani, ezért megalapozott a kereset elutasítása. Nem értett egyet azzal, hogy egyáltalán a jelen esetben lehetőség van a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazására, annak megállapítására, hogy gazdagodott, illetőleg, hogy ez a gazdagodás a felperes rovására történt. Ezt meghaladóan azösszepszerűséget sem látta bizonyítottnak. Önmagában az az állítás, hogy a felperesnek a **B.... Zrt.** felé fennálló követelése nem térült meg, azösszepszerűséget kétséget kizáróan nem támasztja alá.

7.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéletábra teljes terjedelmében vizsgálta felül.

8.

A fellebbezés nem alapos.

9.

A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdései alapján. Az ítéletábra elsödlegeten ezt az indítványt vizsgálta, mert annak megalapozottsága az érdemi felülbírálatot kizárná. A felperes kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem hívta fel az általa relevánsnak tekintett adat – a **B.... Zrt.** felszámolási eljárásában történő hitelezői igénybejelentés és annak alapján a teljesítés – vonatkozásában bizonyításra, illetve nem függesztette fel a per tárgyalását. Ezen okból azonban az ítélet hatályon kívül helyezése nem volt indokolt, mert a másodfokú eljárásban a per tárgyalása felfüggesztésre került a felszámolási eljárás

jogerős befejezéséig, továbbá a felszámolási eljárás adatainak egyébként sem volt relevanciája a később kifejtettek szerint. A felperes egyéb konkrét okot, eljárási szabálysértést nem jelölt meg, és az ítélet tábla sem észlelt olyan hivatalból figyelembe veendő eljárási hibát, ami az ítélet hatályon kívül helyezését indokolta volna a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján. További bizonyítás lefolytatására sincs szükség a perben, de a felperes a fellebbezésében nem is kifogásolta bizonyítási indítványai mellőzését, hivatalból pedig a bíróság jelen perben nem folytathat le bizonyítást, így a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján nem is volt lehetőség a hatályon kívül helyezésre. Mindezek alapján az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet érdemben vizsgálta.

10.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a rendelkezésre álló okiratok alapján kiegészíti, illetőleg pontosítja a következők szerint.

Az alperes és a **B.... Zrt.** közötti, 2016. február 1-jén kelt vállalkozási szerződés 3.5. pontjának negyedik bekezdése szerint a szerződő felek megállapodnak, hogy a szerződés mellékletét képező kooperációs jegyzőkönyvben felsorolt munkarészek elvégzésére a Megrendelő által korábban kötött (és már lejárt) vállalkozási szerződéseket Megrendelő átadja Vállalkozónak. Vállalkozó tudomásul veszi, hogy az átadott szerződésekben meghatározott munkarészeket az ott megnevezett vállalkozók végzik el, Vállalkozó kötelezettsége, hogy a szerződések szerinti teljesítésről gondoskodik.

Mellőzi az ítélet tábla a tényállásból, hogy a **B.... Zrt.** -vel szembeni felszámolási eljárásban hitelezői igényként bejelentett összegben a perbeli követelésből csak a felperes és a **B.... Zrt.** közötti szerződés értelmében a koordinálási feladatokért járó vállalkozó díj szerepel tekintettel arra, hogy erre vonatkozóan volt ugyan tényelődés az elsőfokú eljárás során, azonban a másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozata szerint ezt a felperes nem tartotta fenn, így ez kétséget kizáróan nem állapítható meg, de nem is bírt jelentőséggel a perben.

11.

Az így kiegészített és pontosított tényállásra is tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével egyetért, azonban részben eltérő jogi indokok alapján.

11.1.

A jelen ítélet tárgya a felperes jogalap nélküli gazdagodás címén előterjesztett igénye. A követelés ténybeli alapját képező munkavégzés a felperesi előadás szerint a következő három csoportra osztható: 1. a felperes és **B....** Zrt. szerződéséből kimaradt pótmunka; 2. korábban alperesi vállalkozók érdekkörébe tartozó munka; 3. közvetlenül felperestől megrendelt munka.

A vállalkozói díj megfizetésére irányuló elsődleges keresetet azzal utasította el a jogerős részítélettel a bíróság, hogy tényként állapította meg: az alperes és a **B....** Zrt., valamint a felperes és a **B....** Zrt. ugyanazon feladatok elvégzésére kötött vállalkozási szerződést; a felperes elvégezte az eredeti szerződés részét nem képező egyedi építetói megrendeléseket és más pótmunkákat, azonban ezeket az alperes a **B....** Zrt.-től rendelte meg; a 2006. szeptember 25-i jegyzőkönyvben közösen egyeztették a felmerült pótmunkákat, és az annak alapján járó vállalkozói díj összegét konszenzus eredményeként állapították meg. Mindezen ténybeli alapok mellett a vállalkozói díj megfizetésére irányuló kereset elutasításának jogi indoka az volt, hogy a peres felek között közvetlen elszámolást eredményező jogviszony nem jött létre.

Az ítélt dolog tárgya a keresettel érvényesített jogról való döntés mellett az annak alapjául szolgáló releváns tények köre és a jogi okfejtés (BH2002. 235.), ezért a fenti tények és jogi indokolás már nem tehetők vitássá. Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki tehát abból, hogy a felperes által a per tárgyává tett és a részítélettel vizsgált munkák az alperes és a **B....** Zrt. közötti szerződés részét képezték, és ezek elszámolását a felek a 2006. szeptember 25-i jegyzőkönyvben rendezték. Helyesen hivatkozott arra is, hogy ez a megállapítás a jogerős döntésen alapul. A felperes az ítélt dolognak minősülő megállapítással szemben alaptalanul állította továbbra is azt, hogy voltak a **B....** Zrt.-vel kötött szerződéséből kimaradt pótmunkák, illetve voltak olyan munkák, amelyeket az alperes közvetlenül tőle rendelt meg.

11.2.

Nem következett viszont a jogerős részítéletből, hogy a felperes által a keresetben elszámolt valamennyi munka az alperes és a **B....** Zrt. közötti szerződés része volt. E körben az ítéltábla osztja az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy ha végzett a felperes olyan munkát az alperes részére, amelyre vonatkozóan nem volt közöttük szerződés, és nem volt része az alperes és a **B....** Zrt. közötti, ebből eredően a **B....** Zrt. és a felperes közötti szerződésnek sem, akkor ehhez kapcsolódóan

a jogalap nélküli gazdagodás fennállhat az alperesi oldalon a felperes rovására, melyből következően helyesen vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy történt-e ilyen munkavégzés.

A perben képviselt, illetőleg a fellebbezésben (a fellebbezés 7.1.2. pontja) és a másodfokú tárgyaláson megerősített felperesi tényelőadás szerint a fenti számozás szerinti 1. csoportba tartozó konkrét munkanemek beazonosíthatók a 2008. március 20-án benyújtott 8. sorszámú felperesi előkészítő irat I. pontjában megjelölt munkákkal, a 2. csoportba tartozó konkrét munkák a II. pontban feltüntetett munkanemekkel, míg a 3. csoportba tartozó konkrét munkák a III. pontban felsorolt munkanemekkel. További felperesi igény volt még a valamennyi munkához kapcsolódóan elszámolt építésvezetői általános költség és 5% „generáldíj”. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az 1. csoportba tartozó munkavégzések az alperes és a **B.... Zrt.** szerződésének, illetve az ahhoz kapcsolódó pótmunkák részét képezték. Ezt a megállapítást a felperes a fellebbezésében csak általánosságban vitatta, az egyes munkanemek tekintetében nem, így ebben a körben az ítélet tábla csak utal az elsőfokú ítélet helyes indokaira. A 2. csoportba tartozó munkák – alperesi vállalkozók érdekkörébe tartozó munkák – vonatkozásában a tényállás kiegészítés alapján megállapítható, hogy azok szintén az alperes és a **B.... Zrt.** közötti szerződéses vállalat részét képezték, mivel azok teljesítéséről a **B.... Zrt.** volt köteles gondoskodni. A 3. csoportba tartozó munkák tekintetében pedig szükségtelen a vizsgálat, mert a felperes maga sem állította, hogy ezen munkanemeket szerződés nélkül végezte el, sőt a tényelőadása éppen az volt, hogy ezekre az alperessel kötött szerződést. Egy szerződéses jogviszonyra viszont nem alapítható jogalap nélküli gazdagodás megtérítésére irányuló igény.

11.3.

Mindezek alapján helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy nem volt olyan munka, amelyet a felperes szerződés nélkül végzett volna el az alperes javára, ezért a másodfokú részítélet iránymutatásának megfelelően vizsgálta, hogy megállapítható-e a jogalap nélküli gazdagodás az alperes oldalán azáltal, hogy a **B.... Zrt.** részére nem fizette ki az esedékes vállalkozói díjat.

11.4.

Az ítélet tábla azonban a lefolytatott bizonyítási eljárást szükségessé tevő, illetve a másodlagos kereset elutasításának alapját képező jogi okfejtéssel nem értett egyet.

A jogalap nélküli gazdagodás régi Ptk. 361. § (1) bekezdésében meghatározott jogviszonyát a vagyoni előny, annak jogcím nélkülsége és más rovására keletkezése mint jogi tények teremtik meg a vagyoneltolódás nyertese és elszenvedője között (EBH2005. 1226.). Szerződéses jogviszony esetén is igényelhető térítés a régi Ptk. 361. §-a alapján, de csak akkor, ha valamelyik fél a szerződés kereteit meghaladó vagyoni szolgáltatást teljesít ellenszolgáltatás és anélkül, hogy azt szerződésmódosításnak lehetne tekinteni (BDT2010 . 2310.). A konkrét esetben azonban nem erről volt szó, a felperes a korábban kifejtettek szerint valamennyi munkát a **B.... Zrt.**-vel kötött szerződése alapján teljesítette, szolgáltatást az ő javára végzett és ezért vállalkozói díjra volt jogosult (rég Ptk. 397. § (1) bekezdés). Az alperes pedig nem jogalap nélkül, hanem a közte és a **B.... Zrt.** között létrejött vállalkozási szerződés alapján jutott az építési munka eredményéhez. A jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazására ezért nem kerülhet sor, a felperes a meg nem térült alvállalkozói díja megfizetését a vele jogviszonyban nem álló alperestől a régi Ptk. 361. § (1) bekezdése alapján sem követelheti (Kúria Pfv.V.22.004/2012/7.). A vállalkozási eredmény létrehozásában közreműködő alvállalkozó a szerződési láncolat kikerülésével a vállalkozói díj iránti igényével nem fordulhat a saját megrendelője helyett a fővállalkozó megrendelőjével szemben annak alap nélküli gazdagodására hivatkozva (Győri Ítéltábla Gf.II.20.191/2010/6.). Mindezek alapján kizárt az alperes gazdagodása a felperes rovására az adott esetben függetlenül attól, hogy az alperes teljesített-e a **B.... Zrt.** felé, és nincs jelentősége annak sem, hogy a felszámolási eljárásban milyen alapon, és milyen összegű hitelezői igényt jelentett be a felperes, ezért ebben a körben az elsőfokú ítélet okfejtése és a felperes ezt érintő fellebbezési érvelése nem releváns, a keresetet elutasító döntés viszont helyes.

11.5.

A fellebbezés támadta a perköltségre vonatkozó rendelkezést is, a marasztalása összegét 625.000 forintra kérte mérsékelni. Az elsőfokú ítélet az elsőfokú eljárásra 1.000.000 forint + áfa, a másodfokú eljárásra a részítéletben foglaltak szerint 250.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló perköltséget számolt. A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (IM rendelet) 3. § (2) bekezdése szerint az 56.007.570 forintos pertárgyértékre tekintettel az elsőfokú eljárásra 1.880.227 forint + áfa, a megismételt eljárásra az IM rendelet 3. § (4) bekezdése alapján legfeljebb ennek 50%-a, azaz 940.113 forint + áfa állapítható meg, amelyhez hozzá kell számítani a jogerős részítélet szerinti 250.000 forint + áfát. Így az IM rendelet alapján mindösszesen 3.070.340 forint + áfa összegű perköltség lett volna megállapítható, ezt mérsékelte az elsőfokú bíróság 1.250.000 forint + áfa

összegre. Az ítéletábra további mérséklésre okot adó körülményt nem látott, ilyet a felperes nem is jelölt meg.

12.

A Fővárosi Ítéletábra a kifejtettek tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján – a fent kifejtett indokolásbeli pontosításokkal és módosítással – helybenhagyta.

13.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kell az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségét megfizetnie. A másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdései alapján a másodfokú eljárásban kifejtett képviseleti tevékenységre is tekintettel mérlegeléssel 500.000 forint + áfa összegben állapította meg. A felperes köteles megfizetni továbbá az illetékfeljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt 2.500.000 forint fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2018. március hó 1. napján

. Sándor Ottó s. k.

a tanács elnöke

dr. Balsai Csaba Zoltán s. k.

előadó bíró

. Buglyó Gabriella s. k.

bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő